

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Psicoloxía clínica da saúde		Código	652438014
Titulación	Mestrado Universitario en Psicoloxía Aplicada			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicoloxía			
Coordinación	Otero Otero, Patricia	Correo electrónico	patricia.otero.otero@udc.es	
Profesorado	Otero Otero, Patricia	Correo electrónico	patricia.otero.otero@udc.es	
Web				
Descrición xeral	La Psicología Clínica de la Salud es la disciplina o el campo de especialización de la Psicología que aplica los principios, las técnicas y los conocimientos científicos desarrollados por ésta para evaluar, diagnosticar, explicar, tratar, modificar y prevenir las anomalías o los trastornos mentales o cualquier otro comportamiento relevante para los procesos de la salud y enfermedad, en los distintos y variados contextos en que éstos puedan tener lugar. En esta materia se destaca el papel de la conducta como determinante de la salud-enfermedad, enfatizando la promoción de estilos de vida sanos y la prevención de la enfermedad. Todo ello, de acuerdo con la visión holística e integradora actualmente mantenida tanto sobre la salud como sobre la enfermedad como un todo integrado biológico, psicológico y social.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A2	Saber identificar os factores persoais, psico-sociais e/ou educativos que poden pór en risco a saúde das persoas.
A4	Ser capaz de lograr un adecuado nivel de comprensión da demanda do destinatario en cada situación ou contexto de aplicación.
A6	Saber como especificar a demanda e os obxectivos do caso, e en función deles, recoller a información.
A7	Saber realizar un seguimento sobre un caso elixindo obxectivos pertinentes e realistas.
A12	Adquirir un coñecemento teórico básico sobre o estado da arte nas diferentes áreas implicadas na psicoloxía aplicada.
A13	Coñecer e ser capaz de utilizar os diferentes modelos, teorías, métodos e técnicas de avaliación e intervención que son específicos dos distintos ámbitos da investigación en Psicoloxía Aplicada e desenvolver unha actitude crítica propia do espírito científico.
A18	Mostrar un compromiso ético e profesional con respecto ás responsabilidades cívicas, sociais e globais.
A19	Coñecer e axustarse ás obrigacións deontolóxicas da Psicoloxía Aplicada.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Capacidade de organización e planificación.
B3	Traballo en equipo.
B5	Habilidades nas relacións interpersoais.
B6	Razoamento crítico.
B7	Compromiso ético.
B8	Aprendizaxe autónoma.
B9	Iniciativa e espírito emprendedor.
B10	Motivación pola calidade.
B11	Resolución de problemas.
B12	Toma de decisións.
B13	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica.
B14	Habilidades interpersoais.
B18	Habilidade para traballar de forma autónoma.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.

C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Saber realizar un seguimento sobre un caso elixindo obxectivos pertinentes e realistas.		AI6 AI7	BI5 BI11 BI12 BI14
Saber identificar os factores persoais, psico-sociais e/ou educativos que poden pór en risco a saúde das persoas.		AI2 AI4 AI7	
Coñecer e ser capaz de utilizar os diferentes modelos, teorías, métodos e técnicas de avaliación e intervención que son específicos dos distintos ámbitos da investigación en Psicoloxía Aplicada e desenvolver unha actitude crítica propia do espírito científico.		AI13 AI18	
Capacidade de análise e síntese.			BI1 BI2 BI3
Razoamento crítico.			BI6 BI8 BI9 BI10
Compromiso ético.		AI18 AI19	BI7
Motivación pola calidade.			BI10 BI12 BI13 BI18
Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.			CM1 CM2 CM6 CM7
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			CM3 CM4 CM5
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.		AI18 AI19	CM7
Mostrar un compromiso ético e profesional con respecto ás responsabilidades cívicas, sociais e globais.		AI12 AI13 AI18	

Cofecer e axustarse ás obrigacións deontolóxicas da Psicología Aplicada.	AI19	BI6 BI7 BI10	
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.	AI12 AI19	BI10	CM7 CM8

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Delimitación conceptual.	a. Surgimiento y desarrollo de la psicología clínica de la salud. b. Definición y ámbito de la psicología clínica de la salud c. Relación de la psicología clínica de la salud con otras áreas y disciplinas.
2. Comportamiento, salud y enfermedad.	a. Evolución histórico de los conceptos de salud y enfermedad. b. Estrés, conducta y enfermedad c. Patrones y pautas de comportamiento relacionados con la salud.
3. Áreas de aplicación y niveles de intervención.	a. Promoción de la salud y prevención de la enfermedad b. Facilitación y potenciación del diagnóstico y tratamiento c. Evaluación y tratamiento de problemas específicos d. Análisis y mejora del sistema y atención de la asistencia sanitaria e. Niveles de intervención
4. Adherencia al tratamiento.	a. Concepto de cumplimiento y adherencia terapéutica b. Variables que inciden en la adherencia c. Evaluación de la adherencia d. Mejora de la adherencia al tratamiento
5. Deontología.	a. Códigos deontológicos en el campo de la Psicología Clínica de la salud. b. Principios éticos del código deontológico del COP c. Principios éticos del meta-código de la EFPA d. Principios éticos del código de la APA

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A2 A12 B7 C7 C8	11.25	11.25	22.5
Lecturas	B1 B6 B18 C1	5	7.5	12.5
Discusión dirixida	B5 B10 B11 C2 C3 C5	3	1.5	4.5
Solución de problemas	A6 A7 B12 B14 C6	3	1.5	4.5
Traballos tutelados	A4 B2 B3 B8 B9 B13	7	10.5	17.5
Proba obxectiva	A13 A18 A19 C4	1	3.5	4.5
Atención personalizada		9	0	9
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de delimitar o concepto de psicología clínica e da saúde, os principais ámbitos de aplicación e as estratexias de actuación desta disciplina.
Lecturas	Facilitaráselle aos estudantes unha serie de textos relacionados coa materia dos que deberán realizar unha lectura reflexiva e presentar unha rendición.

Discusión dirixida	O profesor plantexará un tema e coordinará a participación activa e interactiva entre o alumnado.
Solución de problemas	Se plantexarán actividades en pequeno grupo que requirirán a discriminación, asociación e reflexión por parte do alumnado de diversos contidos da materia.
Traballos tutelados	Os alumnos deberán realizar un traballo en grupo relacionado cos contidos da asignatura
Proba obxectiva	Plantexarase unha proba obxectiva, debendo o alumnado elixir a opción correcta.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Solución de problemas Discusión dirixida	Estas tres actividades se plantearán al alumnado para ser realizadas en pequeno y mediano grupo. Por lo tanto, requirirán del profesorado la implicación en actividades de tutorización y coordinación para fomentar la participación.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A4 B2 B3 B8 B9 B13	Os alumnos deberán realizar un traballo en grupo relacionado cos contidos da asignatura	30
Sesión maxistral	A2 A12 B7 C7 C8	Asistencia e participación en clases teóricas e prácticas	10
Lecturas	B1 B6 B18 C1	O alumnado deberá realizar unha recensión das lecturas suxeridas	20
Proba obxectiva	A13 A18 A19 C4	O alumnado realizará unha proba obxectiva sobre os contidos do programa.	40

Observacións avaliación

En aplicación de la "Norma que regula el régimen de dedicación al estudio y la permanencia y la progresión de los estudiantes de grado y máster universitario en la UDC" (aprobada en Consello de Goberno de 4 de mayo de 2017), los alumnos a los que se haya reconocido la condición de estudiantes a tiempo parcial y la correspondiente dispensa académica, quedarán eximidos de la obligatoriedad de asistencia a clase; no obstante, estos alumnos deberán entregar los correspondientes informes y trabajos antes de la fecha establecida para la realización del examen de la asignatura.

Fontes de información

Bibliografía básica	Boll, T.J.; Bennett, S.; Perry, N. y Rozensky, R.H. (2002). Handbook of Clinical Health Psychology, Volume 1: Medical Disorders and Behavioral Applications. Washintong , D.C. APA Buendía, J. (1999). Familia Y Psicología De La Salud. Madrid. Ed. Pirámide. Failde, J.M. y Lameiras, M. (2000). La Psicología Clínica y de la Salud en el Siglo XXI. Posibilidades y retos. Madrid. Ed. Dykinson. Fernández, C.; Amigo, I. y Pérez, M. (2003). Manual De Psicología de la salud . Madrid. Pirámide. Gutiérrez, R. (2003). Instrumentos de evaluación en Psicología de la salud . Madrid. Alianza Editorial Ortigosa, J.M., Quiles, M.J. y Méndez, FX (2003). Manual de psicología de la salud, con niños, adolescentes y familia. Madrid. Pirámide. Raczynski, J.M. y Leviton, L.C. (2004). Handbook of Clinical Health Psychology, Volume 2: Disorders of Behavior and Health. Washintong , D.C. APA Simon, M.S. (1999). Manual De Psicología De La Salud. Fundamentos, Metodología Y Aplicaciones. Madrid. Biblioteca Nueva. Vallejo, M.A. (2002). Psicología Clínica Y De La Salud. Avances 2001. Madrid. Minerva ediciones, S.A. Vázquez, F., Otero, P, Blanco, V. y Torres, A. (2015). Terapia de solución de problemas para la depresión: una breve guía práctica en grupo. Madrid: Alianza Editorial.Vázquez, F., Otero, P. y Blanco, V. (2019). Depresión. Madrid: Síntesis.Vázquez, F., Otero, P., Torres, A. y Arrojo, M. (2016). Deja atrás la depresión y alcanza la felicidad. Madrid: Pirámide.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías